Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI							Nước ngoài
	Giá bán lẻ mỗi số	Giá bán lẻ mỗi tháng	Giá bán lẻ mỗi tháng có báo Phụ nữ tân văn	Mỗi tháng có báo Phụ nữ tân văn và báo Nhi đồng	Mỗi tháng có báo Phụ nữ tân văn và báo Nhi đồng	Mỗi tháng có báo Phụ nữ tân văn và báo Nhi đồng		
Một năm.	0 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00	»
Các làng và Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	
Sáu tháng.	3 . 60	3. 50	3 . 20	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00	
Ba tháng .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00	
Một tháng.	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V.-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1256

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 085 de large.
4e page. *Une seule insertion.* . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một tin mới về học-giới

Mới đây quan Giám-đốc nhà Sơ-đẳng Học-chính có thông tư cho các giáo-viên các trường một tờ chu tri. Trong tờ chu-tri ấy đại ý nói rằng: Ngài xét ra dân quê ngày nay cũng đã biết xu-hướng về tân-học, hiện đã làm được nhiều trường xin nhà nước bổ thầy về dạy. Sự đó thật là một cái hiệu-quả hay cho nền giáo-dục bản-xứ. Tuy-nhiên, các trường nhà quê, như những trường kiểm-bị, lắm trường các giáo-viên toàn là chân trợ-giáo cả, họa ra mới có được một vài trường là giáo-viên về ngạch giáo-sư. Những viên Trợ-giáo mà dạy về những lớp Trung-đẳng và Cao-đẳng thì nhiều khi không được kết quả viên mãn chút nào. Sự đó có trái với điều sở vọng của các chỗ có trường sinh ra lắm sự lôi thôi. Nay muốn chấn-chỉnh lại các trường nhà-quê, để khuyến-khích cho việc học thì cần phải bổ nhiều giáo-viên ngạch giáo-sư về các trường ấy, có đủ tư-cách mà dạy những lớp trên, như thế thì mới khỏi có-phụ tâm lòng kỳ-vọng của dân quê, sau nữa sự học ở hương thôn mới được ngày thêm rộng mở vậy...

Ta xem tờ chu-tri ấy, thì biết cái thâm ý của quan Giám-đốc học chính đối với việc học là thế nào. Ngài thật đã hiểu thấu điều tinh-tệ ở nơi ngõ hẹp hang cùng, mà nhất thị đồng-nhân, muốn cho bọn thanh-niên tuấn-tú đủ ở thành thị, đủ ở thôn quê, cũng được chịu cái ơn giáo-dục như nhau, cùng ở bóng quang thiên-hóa nhật vậy. Cái vấn-đề chấn-chỉnh đó, thật đáng mừng cho các trường cũng là sự giáo-dục ở nhà-quê, chắc không còn có cái hại hữu-danh vô-thực nữa.

Ấy đối với tình hình thôn quê thì thế, song đối với các giáo-viên thì sao ? Ta được quen nhiều các ông giáo sư, mà xem ra ý ông nào thì cũng lấy sự về dạy trường nhà quê làm ngại! Sự ngại đó có phải là ngại vì con trẻ nhà-quê, bảo ban khó nhọc, mà ở nhà quê là nơi hẻo lánh, không được vui vẻ như ở tỉnh-thành đó chăng? Điều đó ta chưa biết, song thiết nghĩ các ông giáo-sư, từ ngày lúc bước đầu đi mình vào bên học-chính, nhận chức trách giáo-dục cho dân em, tức là đã sẵn có tâm lòng vì nghĩa-vụ, vì quốc-dân, nếuham lợi hám danh đã chẳng ra đáng học-chính....

Vậy thì cứ theo nghĩa-vụ mà làm, đi đâu mà chẳng phải là hết lòng hết sức đối với việc mình, nghĩa là sẵn lương tâm đối với chức-vụ, chớ có phân biệt gì trường tỉnh với trường nhà-quê! đi dân chẳng nước non nhà, chẳng người cùng một giống ? Huống chi không gặp gỡ cơng gỗ quánh, không tổ được ra riu búa sắc, dân trẻ nhà quê nếu quả có ngỗ-nghệ chất liệu, thì ta lại càng được dịp mà tận tâm với nghĩa-vụ để nặn hốn rửa ốc cho nó nên những bọn thiếu niên anh tuấn nước nhà. Cái đó lại càng về-vang may-mắn cho ta, có chi mà ngại! Các giáo sư ta chắc không ngại vì thế, song cũng có nhiều có khác đáng ngại ta hãy xin kể ra hai có sau này :

1° Không tiện nhà ở. — Ở tỉnh về quê chẳng những đường sá khó khăn, lại còn nỗi không có nhà cho thuê nữa. Các giáo-sư về trường vẫn phải ở trọ các nhà bảo trường trong làng — vì chỉ có những nhà ấy mới ở được. — Sự ở nhờ nằm mượn đó, nó sinh ra chịu một cái lụy dở dang, mà ơn nọ nghĩa kia, chỗ nhà làm khi cây nhà mà làm lắm điều khó chịu cho ông thầy; ông thầy đã chịu cái lụy ấy, nào kính nào nể, lắm khi phạm đến cả quyền tự-do mà ngăn trở cho cả sự dạy bảo ở trong lớp. Cái nỗi khó khăn nhà cửa đó, thật cũng đáng ngại cho các giáo-sư bổ về trường nhà quê. Về sự này, thiết tưởng các làng đã làm được trường, thì cũng chẳng khó gì mà chẳng xây mấy cái nhà để ông thầy có chỗ ở. Cái áo đã may xong, có ngại gì cái giải, có thể thì mới giải-quyết được cái nỗi khó khăn ấy, mà các giáo-viên sẽ được vui lòng về sự về dạy trường nhà-quê.

2° Các người hào-trưởng cùng các giáo-sư ở hương-thôn, lâu nay hay xảy ra lắm sự lôi thôi, cho nên sự lôi thôi ấy cũng làm cho các giáo sư phải ngại. Những sự lôi thôi đó cũng là xảy ra không phải tự một cớ nào. Đại phàm ở chốn thôn-quê, đối với các giáo-sư vẫn còn có cái quan-niệm ngày trước, nghĩa là xét ông thầy chẳng những về phần dạy dỗ, mà còn xét về phần nghi-biểu đạo-đức của ông thầy, ấy là cái cách đối với ông thầy về nho-giáo ngày xưa, « đức hạnh có thuần-hòa thì mới đáng là các bậc sư biểu » vậy. Vì vậy các thầy về nhà quê, chẳng những *ngôn-giáo* mà còn *thân-giáo* nữa. cái phần thầy phải làm trọn, chẳng những là ở trong lớp học, lại còn phải ở sau giờ nghỉ nữa kia, nhất cử nhất động, lời ăn tiếng nói cũng phải giữ gìn, vì đó thường có con mắt người ngoài quan sát. Nếu ông thầy quả là người đứng mực, thì họ tôn, họ trọng, họ chẳng những rằn bảo con em phải đem lòng kính mến, mà chính mình họ cũng tỏ ra một cách kính phục, chớ không khi nào họ có dám làm càn; vì cái đạo thầy ở hương thôn vẫn còn là một đạo trọng trong ba điều « Quân, sư, phụ » vậy. Song trái lại thế ! ông thầy nếu có điều gì mà trái với đức tính tư-cách ông thầy, thì họ hạ ngay giá xuống, họ lặng ngay một câu bình-phẩm « thế ông thầy với bà, thế cũng đòi đi dạy thiên-hạ », ấy họ khinh thì họ coi rẻ, mà thường sinh ra lắm sự lôi thôi. Cứ đó mà suy, thì ở trường nhà quê lại càng thêm luyện tập cái đức-tính cho ông thầy, các ông giáo-sư chỉ nghe nói về trường nhà quê hay lắm sự lôi thôi, nhưng không xét ra rằng nước trong giặt mũ, nước đục rửa chân, đủ ở đâu thì cũng thế vậy. Vậy mong rằng các giáo viên nên biểu rõ lẽ ấy, thì tự nhiên không có ngại gì, mà khi lệnh trên truyền xuống bổ về trường nhà quê, cũng không có ý ngại ngần, mà coi là một điều bắt buộc vậy.

Tóm lại, các giáo-sư mà thật đủ tư cách, đủ đức-tính thì dù về dạy trường nhà quê nữa, quyết nhiên không khi nào có sự lôi-thôi. Đó là một điều không cần ngại. Hai nữa các làng có trường, nên trù-tính làm nhà cho các giáo-viên, để có chỗ ở, khỏi phải ăn gửi nằm nhờ, thì các giáo-viên sẽ vui-lòng mà về dạy ở các trường nhà quê, vì cái việc càng khó khăn, thì cái công cũng lại càng to tát ; mà cái công giáo-dục càng to tát, là cái hy-vọng độc nhất của các giáo-sư, vì có vì nghĩa-vụ vì nước nhà thì mới bước chân vào con đường giáo-dục vậy.

B. M.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 22 Août 1923

Việc trưng cầu các hạt trù bình

Việc lương-thực trong các hạt trù-bình đã khá.

Thành-phố Dortmund đã tỏ-thuc việc cấp lương-thực cho nhân-dân. Các mỏ Germania số 1 và số 4 ở Gelsenkirchen, các xưởng Hoesch và các mỏ Sobenplanetzo, và Bruchstrass đã bị đóng quân ngày hôm thứ hai. Không xảy ra điều gì lôi thôi cả. Các quan xem xét sổ sách của mỏ Bruchstrass thấy có điều giả dối, thì viên giám đốc mỏ ấy đã phải bắt.

Hòa nghị Lausanne tại quốc-hội nước Thổ

Ngày hôm thứ ba quốc hội nước Thổ-nhĩ kỳ đã nghe viên tiên-thảm ủy-viên của hội-đồng ngoại-vụ và Ismet pacha trần thuyết mọi lẽ về tờ hòa-nghị Lausanne. Cứ như lời báo *Le Temps* thì quốc hội bàn vài ba kỳ thì xong, đến cuối tuần lễ này có thể ưng chuẩn được.

Fethybey là đảng-trưởng tòa nội-các công bố rằng sau khi hòa-nghị sẽ ưng chuẩn, thì sẽ điều-đình về các vấn-đề Mossoul, và việc nước Thổ hoàn lại trái khoán.

Bức thư của nước Pháp gửi cho nước Anh

Sáng hôm thứ ba, bức thư của nước Pháp đã gửi cho chánh-phủ Anh. Bức thư ấy đã đưa cho chánh-phủ Bỉ xem trước, thì chánh-phủ nước Bỉ cũng biểu đồng-tình.

Mấy cuộc điền-thuyết trong hạt sông Rhur

Theo như lời hội Liên-trợ hòa-bình, và hội Liên-hiệp phụ-nữ nước Đức thành Hoàng-thân Max de Saxe, là tinh-mục và là giáo-sư tại Cao đẳng học-đường Fribourg, có đi điền-thuyết nhiều nơi trong hạt sông Rhur, hoàng-thân vốn là một tay tinh-tế có giá của đảng hòa-bình nước Đức.

Tại Duisbourg, hoàng-thân đã điền-thuyết cho hai nghìn người nghe, có nói : Muốn được hòa-bình không đủ, lại phải bỏ sức mà tán-thành vào cuộc hòa-bình mới nên.

Tại phân Marce của Tây-ban-nha

Báo Journal de Madrid có nói ở Málilla tàn bay do thám thấy quân phản-nghịch lại không cự lại để hơn thì tàn bay có nêm trái-phá xuống các hàng quân giặc. Một cái tàn bay bị cháy, và rơi xuống chỗ ở địa-đông. Người ngồi trong tàn bay bị cháy ra than. Ngày hôm sau quân chánh-phủ đánh giải vây cho các đội quân bị hãm. Tại Tetouan có đánh nhau dữ-đội, 70 người Tây-ban-nha bị thương hoặc chết, chánh-phủ đã cho thêm quân lính đến.

Việc nước Tàu

Trong một cuộc bầu cử nghị-viện thành phố, người về đảng Hồi-hồi và người về đạo Thiên-chúa xung đột nhau. Sau người chết. Nhiều người bị thương.

Cavite, ngày 17 Août 1923

Kỷ-niệm quan Tổng-tinh Harding

Tin Washington. — Quan Tổng-tinh Coolidge đã ưng-chuẩn việc chế một thứ tem 2 xu có in ảnh quan cố Tổng-tinh Harding.

Hoa-kỳ với Phi-luật-tân

Tin Williamstown. — M. Forbes có nói không có việc gì chứng rằng quan Tổng-đốc Wood dự vào các công cuộc kỷ-nghệ nước Phi-luật-tân cả.

Ông lại nói : Khi nào nước Phi-luật-tân lập được một cái chánh-phủ vững vàng, thì Hoa kỳ quyết chí cho Phi-luật-tân được tự lập.

Hoa-kỳ với Mễ-tây-cơ

Tin Mexico. — Các đại-biểu nước Hoa-kỳ và nước Mễ-tây-cơ đã ký bản giao-ước lập lại cuộc giao-tế giữa hai nước.

Pháp Bỉ với Anh

Tin Paris. — Hai nước Pháp-Bỉ bàn với nhau xong thì đã trả lời riêng nước Anh.

MỘT VỊ THẨM-PHÁN QUAN CŨ NGHÈO ĐẾN NỖI PHẢI VÀO NHÀ KHẤT-NHÂN

Người ta kể chuyện một vị thẩm-phán quan cũ nước Pháp lâu lại chức là một vị quan xuất sắc, năm nay tám mươi sáu tuổi, nghèo khốn đến nỗi phải vào nằm tại nhà khất-nhân ở Nanterre.

Vị thẩm-phán quan ấy là M. Jules Quesnay de Beaurepaire. Khi ngài sung chức chưởng lý, ấy chính ngài soạn tờ kháng cáo trước Boulanger, và những người đồng-đảng, trong cái án xử tại Quốc-hội thẩm-phán trong năm 1889.

Năm 1896, ngài thăng chức chánh tòa tại viện Phá-án. Sáu năm sau nhân việc xử lại cái án Dreyfus, ngài phải từ chức, vì vậy ngài không được tương tưu-trí. Từ đấy ngài vẫn làm sách để kiếm ăn, nhưng những sách của ngài bị phiên-hiệu là Jules de Gourel, và Lucie Herpin không lời được bao nhiêu.

Hội Ái-hữu các quan thẩm-phán được tin ấy, bèn với cấp 1.000 quan cho ngài.

Chuyện kỳ khôi

Mấy hạng người

I

Một buổi chị dạy các em một bài học tiếng.

Chị nói : Một người làm nghề đưa cửa này đến cửa khác, mượn tiếng ông nọ bà kia để nạt-nọa người chân-thật chất-phác mà lấy tiền gọi là .....

Một em nói : Người đưa việc.

Một em nói : Khuyển-mưu.

Một em nói : Chệ Nói.

Con chó săn nằm gần đấy liếc khiển-ngại : Chúng tôi đi săn thì chỉ săn những loài bất đồng-loại với chúng tôi thôi, chứ như bọn đưa việc bèn làng điêng thì ai bắc lấy cũng sẵn, từ anh em ruột thịt cho chí thân hằng cố hữu, chẳng ai là bắc ta thà. thế cho cận lại đem bọng người ấy sánh với loài chúng tôi ? ...

Chị em nghĩ thêm : Ừ, người đời gọi hạng người đưa việc là chó săn, cũng hãy còn là danh-giá cho họ kia đấy.

Nhị-Linh

MỘT KHOẢN MỚI TRONG HỘ LUẬT NƯỚC PHÁP

Cứ theo như một khoản mới trong hộ-luật nước Pháp thì một người đàn bà nước Pháp có thể lấy cớ rằng người chồng là người Đức mà xin tòa án cho phép ly-dị.

XE LỬA CHẠY BẰNG GIÓ

Sau cuộc đại chiến xảy rồi, bên Âu-châu có mấy nước thiếu than mỏ, chạy xe lửa khó khăn lắm, vì thế mới sinh ra nhiều phép để thay than mỏ, tức như phép dùng xe gió chạy xe lại càng lạ lùng lắm. Cách chạy xe như thế, thật là hợp cả máy bay cả xe khí lại mà làm ra. Cách thức làm như thế này

Trong xe để một bộ máy lớn đốt dầu, ở trước xe để một cái động-cơ, bánh trạng cũng giống như cái máy quạt ta thường dùng. Máy đốt dầu chuyển động, làm cho cái máy ở trước xe xoay vòng mà sinh ra gió kéo bánh xe chạy ở trên đường sắt. Xe ấy chạy một giờ được 50 kilomètres, mà chở hành-khách được 40 người. Khi xe chạy thì tiếng máy cũng kêu và vù như máy tàu bay. Hạng xe ấy đi không phải dùng một cái toa máy để kéo mà lại không cần đến máy điện, cho nên những nơi thiếu than mỏ hay dùng lắm.

NHÂN-TÀI TRONG CÁC TRƯỜNG NỮ-HỌC Ở PHI-LUẬT-TÂN

Ở Phi-luật-tân, sự giáo-dục rất là phát-đạt, chẳng những con trai có thành tài nhiều mà con gái cũng có thành tài nhiều lắm.

1° *Nghề thầy kiện.* — Nghề thầy kiện ở Phi-luật-tân không toàn thuộc về con trai mà đàn-bà cũng có chân chiếm ngồi trong ấy nhiều lắm ; những người làm nghề đó tinh những cô nữ-học-sinh tốt nghiệp ở trường chuyên khoa pháp luật, am hiểu pháp-lý lắm.

2° *Nghề thầy giáo.* — Các trường học ở Phi-luật-tân từ tiểu-học, trung-học cho đến cao-đẳng chuyên-môn, các thầy giáo phần nhiều là những con gái thanh-niên ; nhờ về những cô nữ-giáo-sư sành nghề giáo dục, lấy cái tinh nhu-mì, cái lòng tinh-tế mà dạy-dỗ khai-phát cho học-trò, lại nhiệt-thành hơn các ông giáo.

3° *Nghề thầy thuốc.* — Số-tí trong cả Phi-luật-tân các viện công lập tư lập, không mấy chỗ không có thầy thuốc đàn-bà, nhất là về việc khán-hộ thì hầu hết là đàn-bà cả ; những người trông coi sản-sóc thuốc thang, cơm nước cho những cô nữ học-sinh ở trường thuốc ra, đội mũ trắng, mặc áo trắng mà gia công chịu khó có nhiều người bệnh không chịu vào nhà thương thì mới về nhà khán-hộ cũng được.

4° *Nghề thư ký thố-ngữ.* — Các nhà hàng buôn, các công xưởng trong xứ Phi-luật-tân, phàm những chức thư-ký, thủ-quỹ phần nhiều thuê đàn-bà làm cả, vì đàn-bà có tính cẩn-thận mà lại có học về môn thương-học, môn kế-toán nên người ta dùng được hơn.

5° *Nghề đi làm công các sở.* — Trong xứ Phi-luật-tân những sở điện-báo, điện-thoại, nhà bán hàng lẻ, nhà cung thuốc-lá, nhà dệt chiếu, nhà giặt ủi, nhà đan mũ cho đến các nhà bút, các nhà chớp ảnh đều dùng người đàn bà cả, cũng tinh chọn lấy đàn bà cả, vì đàn-bà tính-chất ôn-hòa nhu mì, cẩn-thận, cử chỉ ngôn-ngữ ít khi mất lòng ai mà lại tiêm-tất khéo-léo, coi thợ thuyền cũng tốt lắm nên người ta đều dùng được việc nhiều.

Tự do diễn đàn

Bàn về hai chữ si-hoạn

(Tiếp theo)

Bây giờ tay đã được cái đoản văn-minh soi rạng, thì mà xét ra cái lòng mê đắm khoe-danh của bọn thanh-niên bây giờ cũng không khác gì những ông đồ và cậu khóa trước. Lúc còn Hán-học thì mục-đích cũng là lấy cái Công-danh Ngũ-hầu bây giờ Tây học thì hy-vọng lên ông Phán quan Ba Phán, Tự nhà gần cho đến nhà nghèo có con đi học, học được mấy chữ A B thì đã chắc ngày sau là những bậc quan Tham ông Phán vậy. Nên gặp một cái bé con nào cắp sách đi học mà hỏi thử một câu rằng : học để làm gì thì tức thì cậu ấy sẽ ưỡn tới ngay rằng : học để làm quan chứ gì. Không sai, thật là một cái ấu trĩ tư tưởng con trong lòng mẹ ! Bởi vậy cho nên những các cậu học trò mà đã có hàng thành-quang Phập-Việt rồi thì cậu nào cũng chơi trèo cái lối ông Phán ông Tham, không bỏ có một cậu nào mà có một cái ý tưởng khác, cho thì lạch vào cao-đẳng trường, cậu thì vào cao-đẳng-sư, đồng như kiểu, rặm như nọ biết bao nhiêu mà kể ; đến khi tráng tuyển thì một trăm cậu được chín mươi là chiếm, chỉ không là đỗ hỏng, thế thì còn chín chục cậu nữa làm gì ? rồi thì mỗi năm số đỗ lại nhiều ra không biết xoay về trường nông-thương, tìm đường kiếm cơm mà đi cũng không biết xoay về đường nông-thương kỹ-nghệ để mà sinh nhai theo không được cái mục-đích sĩ hoạn thì thôi, chỉ ở mãi nhà chơi bởi phồng tàng, phá của mẹ cha, ăn thì ở thực, nghiễm nhiên thành các vị công-tử bột, ngàn thay.

Ôi ! Không biết bao giờ đến văn-minh soi được tinh thần ra hết, tinh được tri não mọc mang. Những bọn thanh-niên anh tú trong nước, to nên hồi tâm mà nghĩ lại ! Đường đường một đứng tu mi, không gần gì cái danh-giá bảo huyền vọ vị, nhất nghệ tinh nhất thân vinh, một người làm thợ mà cái nghề của mình được tinh xảo, đường kinh doanh của mình được mở mang, thì đối với nước mình cũng là một người có ích trong buổi quần, hữu dụng trong xã hội, mà đối với nhà thì cái nghề của mình cũng làm cho mình được vẻ vang sung sướng, lại không hơn được một ông quan to vì dân phụ nữ, mà chỉ việc tài thám sự với, để đến nỗi phải mang tiếng mang tiếng là một thứ sâu-mọt ăn hại cả nhóm quần, thế thì quan mà làm chi, thước mà làm chi, nào là canh-nông, ba điều kỹ nghệ, nào là canh-nông, ba điều kỹ thiệt là trong nước ta hãy đương còn nhiều khuyết điểm ! Quốc phát dân cường cũng nhờ đó, nhơn dân mà được an an lạc nghiệp sống nhờ đó, mà sao tí ai chú ý, hình như cho là những việc khinh thường, để cho những bọn quần thoa, những người vô học gánh vác cả ? Nói về nông thì nước ta xưa nay vốn là một dân tộc sinh hoạt về nông tang, sĩ ai cũng biết, nhưng biết mà làm ư. Chỉ biết rằng : ruộng đất của ông cha để lại thì cày thì cấy, đến khi cấy gặt thì phó mặc cho trời xanh, may ra được thì cho, không được thì thôi, chớ nào ai đã biết mà thâm canh gia, tìm cách bón ngừa, thấy bao giờ phá hoang trang, sai nghề sản bắn cho mình lợi mấy năm nay mà đến bây giờ vẫn chưa sẻ chịt nào là gọi rằng ấu-bộ cả.

Nói về công thì nước mình lại là một cái khuyết điểm hơn nữa, đồ sản vật trong nước thì nhiều, mà không biết tìm phương chế tạo, để đến nỗi phải xuất tiền của mình ra mà mua đồ sẵn người mà dùng, để mất tiền mà lại bị một tiếng chê là đồi nát, thế mà ai cũng nhắm mắt bưng tai, không hề nghĩ đến !

Còn cái vấn đề thương mại của nước mình thì cũng chịu mọi phần thua kém, những người muốn đi buôn muốn lập hàng mở hiệu, thì không có tư bản, mà những người có tư-bản thì lại nhát gan, sợ sệ lỗ. Nếu có một đôi nhà hàng, một vài cửa hiệu thì chỉ bán những vật liệu tầm thường nhựt dụng, lợi pho lưởng phưởng không có chất gì mà gọi được là một cửa hàng to lớn ! đến khi muốn dùng vật gì khẩn thiết thì chạy đến cửa ông Đen, đến hàng chú khách, cũng đáng trách rằng người ta chiếm lợi của mình ! Một nhà triết-học có nói : một quốc-dân như một cái cây, canh nông là gốc, kỹ-nghệ là thân cây, thương-mại là cành lá, ba điều ấy có quan hệ với quốc dân là bao nhiêu ! sao anh em ta lại hững hờ như người ngã mé vậy ?

Cao-sơn. Đ. V. S.

Cuộc thi thơ

Của Học-trò-Quyên nổ-ri

Thơ thi

CCCCLXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu tôn nghiêm cõi Lạc-Hồng.
Từng gác khuê-văn nên đạo-thống,
Hàng bia tiến-sĩ nếp nho-phong.
Bương bay nhường kẻ hồn Nam-Việt,
Hoa thắm như phô cảnh Nhị-Hàng.
Còn giống tiên rồng trên trải đất,
Miếu còn thờ phụng dưới trời đông.

B. Đ. L. Bắc-kạn

CCCCLXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không ai không cảm động lòng.
Dựng cột luân-thường nêm mối vững
Đắp nền giáo-hóa bốn triều chung.
Kẻ bao thành quách thay dâu bể,
Riêng một cung tường đối núi sông.
Đứng gác khuê-văn nhìn bốn phía,
Quốc-hồn đâu tá, Bắc, Nam, Trung?

CCCCLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không là nơi đạo học tông,
Trải Lý, Trần, Lê còn quốc-tự.
Gốc Thi, Thư, Lễ dựng nho-phong.
Gác Khuê rực rỡ miền sông Nhị,
Bia đá chênh vênh ngọn núi Nùng.
Một mối tư-văn trời chửa dứt,
Khí thiêng còn mãi nước non Hồng.

Lê-nguyên-Hàm
Làng Đa-ngưu, Bắc-ninh

CCCCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long.
Miếu Không là nơi đạo học tông,
Trải Lý, Trần, Lê còn quốc-tự.
Gốc Thi, Thư, Lễ dựng nho-phong.
Khuê-văn các nọ vàng chưa lạt,
Tiến sĩ bia kia đá chửa phong.
Mặc-khách tao nhân qua tới đó,
Hãy đừng chàn lại ngẫng mà trông.

CCCCLXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu Không là đấy có phải không ?
Bắt bắc cuối Chu truyền đạo thống,
Trời nam từ Lý mới tôn sùng.
Mênh mông bể học tràn sông Nhị,
Bát ngát rừng nho ngất núi Nùng.

Thời đại văn-minh thay đổi mới,
Lại càng rạng-rỡ với non sông.

Phạm-xuân-Khoa
Quartier de Tân-hưng Phú-thọ

CCCCLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tổ chức ơn người đã có công.
Thà Tử khơi sâu nguồn học-hải,
Nhị Nùng dậy động ngọn văn phong.
Bia Lê ghi dựng trên đàn hạnh,
Nền Lý xây nên giữa đất Hồng.
Phú mỹ cung tường đà rạng vẻ,
Tấm lòng sùng kính ngửa muôn trông

Cao-kỳ-Phong
20, Rue Hamelin, Thanh-hóa

CCCCLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đây là dấu cổ-cung.
Bia đá Lê triều công sắc chép,
Giếng vàng Minh thế sắc hằng phong.
Thịnh suy sĩ quản chi Tần Hán,
Tôn thống còn in đất Nhị Nùng.
Cảnh ấy xui nên lòng hướng mộ.
Cung tường phảng phất giải xuân-phong.

Cao-bát-Khải
32, Rue du Commerce, Thanh-hóa

CCCCLXXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Không-miếu ngày nga cỏ Giám cung
Triết-học hồn thiêng vang cõi hạnh,
Giáp-khoa hương ngát nức ngàn thông.
Văn-minh nay mở nền tân-học,
Luân-lý còn nhờ bút hóa công.
Nhẫn hỏi văn-tài đồ-hội ấy,
Nào là quốc-túy với nho-tông ?

CCCCLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cỏ miếu rườm rà mấy dặng thông.
Tả-bắc gặp nhau đường triết-học,
Lĩnh-Nam thêm trọng về nho-phong.
Cương thường vẫn giữ quyền quân-chủ,
Thăng mặc toàn nhờ bút hóa công.
Mưa gió trải bao nhân-thế cục.
Không mòn thành đạo với non sông.

Phó-thị-Ban
31, Rue du Protectorat, Nam-định

CCCCLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mấy dặng bia xanh mấy cỏi tăng.
Ngọn lửa nhà Trần đã tắt sạch,
Nền hương họ Lý vẫn thơm chung.
Mênh mông bể thánh tràn sông Nhị,
Rực rỡ rừng nho phủ nẻo Nùng,
Dẫn gặp mưa Âu cùng gió Mỹ,
Cột đường Khổng Mạnh vững như trong.

CCCCLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cơ-chỉ gây nên bởi Lý-công.
Khác nhạc ôn hòa nhuần đất bắc,
Khói hương bát ngát nức trời đông.
Rèn in cửa Khổng phu màu biếc,
Tuyết rạng sân Trình lần giải trong.
Gặp lúc phong trào thay đổi mới,
Mảnh gương kim cổ vẫn soi chung.

Trần-văn-Ích
Secrétaire à la Gare Tourane

CCCCLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy xuân thu khắp mấy vòng.
Ngọn bút tàn văn vang đất bắc,
Hàng bia cựa học rạng trời đông.
Thành-tôn vua Lý in sông Nhị,
Nho giáo con Hồng khắp núi Nùng.
Âu Á ganh đua tràn cõi Việt,
Dạ tri Không giáo ánh nho phong.

Hoàng-quang-Thuần
40, phố hàng Bạc, Hanoi

CCCCLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám thờ chung nức một lòng.
Bia đá công thần ghi sự-nghiệp,
Cung tường đạo thánh đầu nho-phong
Tiền triều Lê, Lý gấp thành nếp,
Hậu-thế non sông vẫn thuận dòng.
Quốc tế hằng năm theo cổ tục,
Một tòa hương khói ngất trời trong.

Đỗ-Anh
26, Ruelle Quảng-lạc, Haiphong

CCCCLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Cửa Giám là nơi tá-khí chung,
Cột trụ kinh thiên gương thánh Khổng
Bia tên tiến-sĩ giống vua Hùng,
Giếng trong không lạt màu Thà Tử,
Gấp cỏ còn ghi chốn Nhị Nùng.
Càng ngửa càng cao nền đạo giáo.
Tinh Hà vẫn giữ quần huyền phong.

Hoàng-văn-Xướng
Phố Đồng-nhân, Hanoi

CCCCLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nọ dấu tiền triều cảnh Phản-cung.
Phong hóa mở mang cơ-nghiệp Lý,
Gấm hoa rạng rỡ nước non Hồng,
Trông bia đình-giáp in hàng lệ.
Ngó gác Khuê-văn thoảng mặt rồng.
Văn-miếu xiết bao còn sử chép.
Để gương muôn thuở phía cửa đông.

CCCCLXXIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Chốn lửa hương này dấu học-cung.
Gác Lý trập trùng nền cửa hồ
Bia Lê rạng rỡ bảng đầu rồng.
Giải cương thiên-tải miền sông Nhị,
Dựng cột tam-cương mé nái Nùng,
Trước miếu xui lòng mơ-tưởng nhũng.
Chuông đâu khua động khắp Nam-phong.

Đặng-đông-Vân
17, phố hàng Thiếc, Hanoi

CCCCLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu từ xưa tin phụng chung,
Sáng bể Tây Âu tràn đã khắp,
Cột trụng Đông-lỗ vững khôn rung.
Đềương thổ trước nền chưa cũ,
Bảo hộ ngày nay đạo vẫn sùng.
Hỏi khách trăm bào ai đó tá,
Xuất-thân còn nhớ bởi đâu không ?

Nguyễn-thị-Nga
Làng Hội-xuyên, Hải-dương

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 27 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Août 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 : 75.

Thị-giá quốc-trái. — 3°/₀ 57. — 5 °/. 1915 1916 74.75 — 4 °/ 1918 62.30. — 5 °/ 1920 92.25 — 6 °/ 1920 88.35.

Tin tàu. — Tàu *Amboise* tới Saigon ngày 23 Août 1923, hồi 11 giờ sáng.

Tin nước. — Nước ở Hanoi sáng hôm nay đã rút xuống 11 m 08, nếu đừng mưa nữa thì thành-phố không phải lo gì nữa.

Còn ở các tỉnh thì nhiều nơi nước vẫn mênh-mông như bể vậy.

Tại Bắc-ninh. — Từ ngày thứ ba, nước sông Cầu lại tràn lên cả trên bờ và ngập cả phố ở Đáp-cầu.

Tại Hải-dương. — Đường số 17 bị ngập nhiều quãng. Đê Đáp khê còn giữ được. Cột giây thép đã mất mấy cái.

Tại Phú-thọ — Việt-trì ngập chỉ đến chỗ đường xe-lửa, nước lên đến mấp mé đường đê rồi.

Ở Phú-doan thì nước đã xuống, nhưng ở đường bờ sông Phú-thọ thì ngập gần hết. Đê Hiền-quan vỡ rồi, cách phía dưới Phú-thọ chừng hai kilomètre.

Tại Tuyên-quang. — Nước sông Lô, sông Gâm sông Chảy đều xuống cả.

Tại Vĩnh-yên. — Đường Vĩnh-yên đi Phúc-yên, Bắc-kạn, Việt-trì. Sonlấy bị mấy nghìn cả. Nếu đê Phúcyên mà vỡ thì đường xe-lửa phải ngập.

Tại Nam-định. — Hồi 7 giờ sáng hôm qua nước cứ từ từ lên mãi, mặt nước cao hơn bờ đê, nên dân phu và lính khố đỏ phải hết sức ngày đêm để bồi bổ những khúc đê yếu và đắp cao con-chạch cho thành phố khỏi bị lụt như năm 1916. Nhưng chẳng may cái cống đê làng Cốc, cách thành-phố hơn 3 kilomètre, bị bãng đi, nước nhân thế ùa vào cánh đồng mà khúc đê bị đứt mất hơn sáu trượng. Con đường xe lửa ra bến Đò-chè bị ngập, cũng có mấy phố thấp bị ngập nước mưa mà thôi, chứ nước sông không vào được vì nhờ có đê con chạch bao chung quanh thành phố rất là chắc chắn; chỉ có ruộng nương là bị vỡ cả, còn chỗ đã vỡ thì đêm hôm qua quan Công sứ đã sức cho mang tre gỗ và phu xuống để hàn khẩu, dân cư mấy làng chung quanh đó đều bỏ cửa bỏ nhà mà chạy, tuy ngoan nước xói vào chưa sâu gì đến dân thôn, nhưng nếu hàn khẩu không được thì mấy làng đó chẳng khỏi thành vực như xã Liênmạc năm xưa. Chập tối nước sông đã thấy đứng, đến mười giờ đêm thì xuống được năm phân tây, nhưng trời cứ u ám mà mưa sâm sụt thế này thì không biết nước còn lên đến thế nào nữa. Dân thành-phố chỗ nào cũng nhao nhao lo sợ về lụt, còn cái tai hại về vàng dân nhà quê thì không biết đâu mà kể cho cùng.

Tại Bắc-giang. — Đường đi Lụcnam bị mất nghìn. Trong một ngày mai đêm mà sông Lục-nam lên đến một thước tây. Nước sông Thương cũng lên.

Tại Thái-bình. — Từ hôm 19 Août đến nay nước sông Bồ lên to lắm — cao hơn bờ 1 thước 30 phân ta. Suốt dọc sông phải đắp con chạch, quan chánh phó công-sứ, quan Tuần, quan Lục-lộ đi lại xem xét luôn; hai bên bờ sông, đồng-lý dân phu đông nghịn nghịt, hết sức giữ chỗ nước khỏi tràn vào thành-phố. Buổi sáng 21 Août, một cái cống bên tỉnh bà thuộc về địa hạt phủ Thái-ninh đã sạt mất mấy thước nhưng cấm được ngay. Còn trong thành-phố vì giới mưa luôn, các cửa cống phải đóng lại, nên nước phố đọng nhỉ và gần hết phố đệ nhất bị ngập; các phố thấp như phố Chợ, phố Giáo nữa, phố thắng xuống đường phố K-ến-xương ngập tới 25 phân tây. Đến hôm nay 22 thế nước vẫn còn to.

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Jeanton là quan phó chi-trị ngạch thuộcđịa và Jeanion phụ-nhân cũng lòng sự tại văn phòng phủ Toàn-quyền nay đã tới Hanoi.

Tòa án Đại-hình. — Tòa án Đạihình vụ thứ ba trong năm nay đến ngày 18 Septembre sẽ mở tại Hanoi. Các việc xét trong vụ ấy nước chừng mười lăm việc mà trong số ấy thì có hai ba việc Tây.

Tàu sau tự vựng tiết yếu. — Bản quán vừa tiếp được cuốn hiệu Ích-ký gửi tặng một quyển *Tân sau tự vựng tiết yếu* (Vocabulaire grammatical Franco Tonkinois) là sách của ông Hàn-thái-Dương và ông Đỗ-Toàn soạn từ năm 1904, mà nay mới sửa đổi lại ít nhiều. Sách này in tại hiệu Mạc-đình-Tư, giá bán mỗi quyển 1 $ 20. Những người mới học chữ tây tưởng nên mua xem làm.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng xuất người bệnh, rất sạch sẽ; Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 2069

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc kiến

Chủ nhân : DƯƠNG BÁ TRẠC

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2095

Ai tin. — Bản-quán được tin rằng: Cụ cử Nguyễn-hán-Khê, thân sinh ông giáo Nguyễn-hoài-Bình, ở ngõ hàng Chỉ, ký-lục tòa Sứ tỉnh Hà-đông, mới tạ thế sáng ngày 23 Août 1923. Đến 7 giờ sáng thứ sáu 24 Août đưa đám về làng Kim-lũ lại Hà-đông.

Bản-quán có lời kính-viếng cụ và chia buồn cùng quý-quyến.

Lừa xe đạp. — Trần-văn-Cẩm tức Vĩnh-Tín ở phố cầu gỗ kiện Nguyễn-Cân lừa mất một cái xe đạp hiệu *Daring* giá 70 đồng.

Nhà đổ. — Chiều hôm qua hồi 2 giờ, cái mái hiên nhà số 76 hàng Điếu của Mme Đỗ-thị-Bính bán giấy dép, bắt thình lình bị đổ xuống, một người đàn bà bán hàng rong tên là Nguyễn-thị-Hai 36 tuổi làm bẩy giờ đang ở đó bị thương ở đầu.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sôi thường, cảm vì ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi Téléphone nói 314.

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đi, người ốm cần năm, ai cần lại hỏi. 2062

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương khu đã nghỉ đồng Bắc-đầu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnviện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập) Hué.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang-mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG SIA-LONG, Nhà cuối một số 236 3013.

Xuất nữa thiệt một mạng người. — Chuyến xe lửa 72 ở Thanh-hóa ra hôm nọ, khi đi đến kilomètres 11 + 200 khổi địa-phận làng Đồng-lâm một tí thì tài-xế trông thấy một người đàn bà già trục độ sáu mươi tuổi đi lững thững ở dọc đường sắt; người tài-xế vội vàng tay hãm máy, tay kéo còi ra hiệu, nhưng bà lão già kia cứ thẳng đường mà thẳng thẳng đi trên đường sắt. Suốt cả hành-khách trên xe lửa đều xôn xao lo sợ chắc rằng bà lão kia tính mệnh khôn toàn; nhưng may thay toa máy đóng ngay lại được, khi hãy giờ bà lão kia nghe thấy tiếng còi dài mới ngảnh lại mà ra khỏi đường sắt.

Tiền cấp cứu ngựa. — M. Đặng-đình-Nhạc, coi việc đo đất cho sở Lục-lộ tỉnh Lạng-sơn mỗi tháng được lĩnh 10 đồng phụ cấp để cỡi ngựa.

Giáng chức. — M. Ng-văn-Thái, phó quản khố xanh ở Bến-bình nay phải giáng xuống chức đội, vì có gá một sòng bạc ở trong nhà.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

PHÒNG GIẤY ÔNG RENÉ LOUPY, QUẢN-LÝ VĂN-KHẾ, TÒA ÁN, HANOI (TONKIN) PHỐ CARREAU

ĐẤU GIÁ

ngày 17 Septembre 1923

Tự ý phát mại

19 lô đất ở Hanoi, phố Nghĩa-địa (Rue de la Cimetière)

Đến ngày thứ hai, 17 Septembre 1923, hồi chín giờ sáng, tại phòng giấy ông Loupy, sẽ có cuộc tự-ý phát-mại đấu-giá 19 lô đất, diện-tích và giá đặt, kê rõ như sau này :

Lô thứ nhất	277 m² 50	625 $	
— hai	240 m²	540	»
— ba	240 m²	540	»
— tư	240 m²	540	»
— năm	240 m²	540	»
— sáu	240 m²	540	»
— bảy	240 m²	540	»
— tám	240 m²	540	»
— chín	241 m²	543	»
— mười	265 m² 60	330	»
— mười một	269 m² 60	335	»
— mười hai	274 m² 40	342	»
— mười ba	279 m² 20	348	»
— mười bốn	283 m² 60	353	»
— mười lăm	288 m²	360	»
— mười sáu	293 m² 20	365	»
— mười bảy	300 m²	375	»
— mười tám	762 m² 80	950	»
— mười chín	1.729 m² 35	3.600	»

Ai muốn hỏi han điều gì thì cứ đến hỏi tại ông Loupy, quản-lý văn-khế, Hanoi, số điều-lệ về việc này hiện đã tại đấy.

Hà-nội, ngày 22 Août 1923

3560 Ký tên : R. LOUPY

số 7

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin độc-giả một cuộc tiêu-nhàn khiểnhưng trong khi tiêu-hậu trà-dư !

... Trong lúc còn đợi Huân-tước, hai anh em xuống gác uống rượu, anh tôi nói :

— Người con gái ấy tức gặp tôi, khi nói chuyện thường thường hỏi đến hiền-đệ.

Tôi giật mình hỏi :

— Hỏi em làm gì ?

Anh tôi nói :

— Nàng hỏi có nghề-nghiệp gì không ? Tôi đáp rằng chỉ biết đi săn cùng đánh quần, chớ chưa có chính-nghiệp ! Thấy nói thế nàng rất lấy làm lạ. Sau tôi lại nói : Hiền-đệ chưa từng bước chân ra ngoại-quốc, nàng lại càng ra ý ngạc nhiên. Không biết có ý tứ gì, mà lại ân-cần hỏi han làm vậy ?

Tôi rét ;

— Có lẽ đó là tình hiếu-kỳ của nàng đấy. Ở nước Mỹ ai cũng có nghề nghiệp, nay thấy nói tôi là đứa vô nghề nghiệp, nên nàng lấy làm lạ đấy chứ gì !

Anh tôi nói :

— Cũng có lẽ, mà cũng vị tất đã phải thế. Không biết hôm nay còn được gặp mặt nàng nữa chăng ? Giờ đó cũng khó lòng đoán trước được !

Tối ngoài miệng tuy không nói. Song trong bụng đã quả rằng thế nào hôm ấy cũng còn được gặp nàng . . !

CHƯƠNG THỨ V

Xong bữa, khách đâu về đấy.

Nữ-lang cũng không thấy lại, tôi đã thất-vọng ; sau đành bạo tìm sang phòng nàng. Tôi thấy nàng vừa viết xong một phong thư, liền đánh bạo bước vào và lên tiếng chào rằng :

— Tôi xin kính chào nàng !

Nàng đương cầm phong thư, vừa giáo tem vừa đáp lễ lại.

Tôi lại nói :

— Tối hôm nay nàng có đi coi hát không ?

Nàng nói ;

— Thưa không ! Tôi đã định đi dự hội.

Tôi nói :

— Dự hội cũng là một cái thú tiêu-khiển.

Nàng nói tay không ra lời nghiêm khắc ; song vẫn có vẻ lạnh lùng. Tôi bấy giờ đi cũng dở, ở cũng rầy, liền lại phải lựa lời mà hỏi :

— Nàng có rộng cho vài phút, để tôi được giải bày tâm sự chăng ? Thưa nàng !

— Nàng nghe câu ấy, ngửng mặt lên nhìn tôi. Hai má đỏ hồng, như đóa hải-đường mới nở ! Song tinh thần trấn-tĩnh, như có ý muốn trông mặt mà biết hình dong ? Kỳ thực tôi nào có phải đẹp trai, thì trên mặt nào có cái gì đáng cho nàng ngắm !

Nàng nung dung mà nói :

— Vài phút đồng-hồ thì được ! Song ở đây mà nói chuyện lâu thì không tiện ! Ngài hãy lên trên nguyệt đài đợi tôi. Bây giờ hãy xuống dưới gác uống rượu hay hút thuốc, rồi hãy lên cũng vừa !

Nói xong đưa mắt ra cửa ! Tôi hiểu ý tứ tự lui ra. Ra cửa thì vừa hay gặp chủ-nhân. Nét mặt hân hay giả làm bộ tươi cười, song kỳ thực thì cũng tức tối bội-phần vậy ! Hắn cất mũ chào tôi, rồi dắt tay nói chuyện.

Khi đi đi xuống gác, tôi thơ thẩn không biết ngồi đâu đứng đâu ! Chốc chốc lại trông đồng hồ, thì thấy kim vẫn đứng yên, không hề di dịch.

Một lúc sau đó, tôi bỗi giờ hẹn đã đến, liền lại đi lên gác, xuyên qua phòng khách sang đến Nguyệt-đài. Vơ vẩn một mình ngồi đợi, bốn bề vắng vẻ không ai ! Hồi lâu mới nghe thấy phía ngoài, động có tiếng áo quần sột sạt. Tôi nhìn xem thì ra nàng đã đến. Đến nơi còn lái lại mấy bước. Tôi liếc mắt trông thấy nàng ăn vận văn-trang, là áo bà xòa như mây ! Cổ cũng hai cánh tay, trắng ngần như ngọc ! Nàng đứng bước lại lấy tay bỏ mành xuống, cặp mắt đỏ thẫm, mà cười một cách thật có duyên. Xong đó mới thướt tha tiến đến trước mặt tôi, sẽ cất tiếng mà rằng :

— Tôi đã đến đây, ngài có điều gì muốn nói ?

Tôi chưa kịp nhiên câu nói quả ! chỉ sợ buột miệng nói những câu ngớ ngẩn, cho nên chưa dám nói ngay. Phải đứng lặng một lúc, rồi mới cung kính thưa rằng :

— Thưa nàng ! xin nàng trả lời cho tôi một câu hỏi. Thử nước hoa của nàng dùng đó, có lẽ các hàng khuê-tú, không mấy ai có được mà dùng ?

Nàng cầm bức khẩu là vẫy theo chiều gió mà rằng !

— Ý ngài thử nước hoa của tôi dùng, thoang thoảng hương trầm, ngài đã trong có một lần quen biết !

Tôi nói :

— Có thế ! thưa nàng !

Nàng nói :

— Tôi đến đây không phải để cho ngài hỏi, chẳng qua định đến hỏi ngài đó thôi ! Vậy xin nói thực với ngài, nếu có rộng mà trả lời cho, thì tôi mới dám nói . . . .

Tôi nói :

— Nàng đã dậy, tôi đâu dám chẳng nghe lời . . !

Nàng nói :

— Đêm hôm qua, ngài có ra tay bênh vực một người. Người ấy đến nay có lẽ hãy còn sống sót ! Vậy chớ ngài chẳng người ấy là thế nào ?

Tôi nói :

— Người ấy tôi cũng không biết là ai đấy . . !

Nàng nói :

— Trước đây cũng chưa từng gặp bao giờ ư ?

Tôi nói :

— Vâng !

Nàng nghe nói có ý ngẫn-ngừ ; dường như bớt được điều gì lo ngại !

Nàng lại hỏi :

— Thế thì ngài ra tay bênh vực, cũng là một sự ngẫu nhiên . . . ?

Tôi nói ;

— Một sự chẳng ngờ . . !

Nàng lại hỏi :

— Sau đó người ấy có viết thư cho ngài không !

Tôi đáp :

— Chưa thấy . . !

Nữ-lang lâu đó lại sẽ đứng xa ra một chút, cặp mắt nhìn trừng trừng vào tôi mà hỏi :

— Ngài có thể tin ở những lời tôi nói được không ?

Tôi nói !

— Tin lắm chứ . . ! Thưa nàng.

Nàng hỏi :

— Vậy ngài hãy lắng nghe tôi nói, người hôm qua, là một tên tù phạm, một đứa tội khôi trong nhân-loại, nay tôi cũng không cần nói rõ tên họ. Chỉ nên biết rằng một đời hắn phạm không biết bao nhiêu là tội ác ! Âm-mưu quỷ-kế, đã từng hãm hại nhiều người. Tử-hình đã cầm lỏng trong tay, người đáng chết thì thành sao cho khỏi chết. Giá không có tôi thì người ấy cũng chết rồi hoa đấy. Vì tôi có sức khuyên can, nên mọi người mới còn để cho hắn cái tội sống ! Vì cớ chi mà tôi lại khoan-dung cho hắn như vậy, chắc ngài cũng đã rõ chứ gì ?

(Còn nữa)

HỘI-ĐỒNG-ICH
đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
2084. Y. M. GRENNS.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự minh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lớ mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chốc lưới nông, thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịn, mà lại làm cho lỗ chưn lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta dầu có lỉ theo chưn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bặm bịch lại, thì nó mọc ra u, nổi cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chưn lông, rửa đủ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắn và mình luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém, gì người ta dùng nó không hề chức nào, mà lại lâu bằng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh-nghiệm in ra đây, chắc KHÔNG nhờ có mấy lời thuốc về những kinh lạ, lời trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn lại không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lẫn!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ bảy, tòn Nội-các phong tặng chân phẩm rằng :

Chiếu nghị đuổi được chứng chỉ MONTÈS vui lòng, có chỉ tiến một bầu rượu bổ đã dùng thực hay quả rất hay; đáng gọi là quí thường, chước lạc phẩm thì gửi cho qui được phong chứng-chỉ để ở thanh-giả.

Khâm thử.

殊得
以嘉有獎製賜
表奬製賜
勉獎賜
宜賞酒楊
欽此永試
此
內閣
奉
勅

Rượu nầy đã bào-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá
Mỗi cái, **1$00**

Thưa các quý-khách, chúng đồng-hồ Oec tuy cũng bán-hiệu vì giá bạc sao 8 quan tiền chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1 $ 00, nếu chiếu giá không bớt chỉ xin kiếu cái kính giọng vàng có hộp tròn xem như sau này :

			giá trước		giá nay
Đồng hồ Oec tuy chân tài thấy giờ			$ 5 00	nay	$ 4 00
—	14	có thìa ty	— 6 00	—	5 00
—	14	kim thép và kim vàng	— 3 50	—	2 50
—	14	vuông thợ xinh	— 3 50	—	2 50

Để các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 chi kính giọng vàng đời mới và 1 cái hộp kính nhumium và có kiểu nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
69, Phố hàng Ngang HANOI
2040

COURSE INTERNATIONALE
DE 100 KILOMÈTRES
Courue le 10 Mai 1923
Vainqueur : LE STUMPH
sur bicyclette J. B. LOUVET

Les cycles J. B. LOUVET
sont indépendants de tout consortium et luttent seuls par leurs propres moyens

EN VENTE CHEZ :
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer
HAIPHONG

NGUYỄN-HỮU-THĂNG & ĐỖ-ĐÌNH-ĐẠT
45, *Bd Doudart de Lagrée*
HANOI
2052

祥和裕 · YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
65, *Rue des Cantonnais*, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 256

Kiểu-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng Ta ; hàng bán buôn, không bán lẻ có không gửi kiểu mẫu đi các nơi.

Hàng Tàu có những bán Trung-bảo làm ra, cho nên qui-khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó nếu phải mua lại của bản-hiệu ; nếu có khách mua của bản-hiệu, thời lẽ buôn tại gốc, bán lại ngọn. Vậy xin các qui-khách chiếu-cố mới bởi hàng tốt, giá rẻ.

Muốn buôn ; các nhà hàng thời tới chợi trăng ai có sản gửi mẫu lại, bản-hiệu sẽ gửi gửi tới ngay.

Kính cáo
2010 YU-WO-TSEONG

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, fiselle, cachemire, kim-ngân-douja, đa Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mầu rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SORTIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi
2080

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* **STANDARD** », **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2065

Ăn cắp của chủ. — Ng-văn-Bức, thư ký đánh máy ngày trước có làm với công-ti xuất cảng Viễn-đông, nhà ở phố Lò-đúc, ăn cắp năm trăm đồng bạc gửi cho chi nhánh công ti ấy ở Huế thì nay đã phải bắt giải vào Tòa án.

Đỗ-thị-Phúc, đi ở, ăn cắp 16 đồng của Ng-thị-Khoa là đào hát, nhà ở phố hàng Sơn cũng phải bắt giải vào Tòa án.

Tin vật. — Tên Bạch-trần-Thiện, 24 tuổi, nguyên mật-thám của công-ty Bạch-thái, lấy của công-ty Ky 35 p., Ng-tiến Ba 37 tuổi, Vũ-Ta 27 tuổi, đang thả thuốt thân của người khác ; tên Hoàng-đình-Kế, Cao-v Mại, Ng-đình-Ba, Ng-hữu-Kế, Ng-hữu-Tạo, Ng-thị-Hai ăn cắp sắt và chứa những đồ ăn cắp ấy của hiệu Aviat thì đã phải tống giam để xét.

— Tên Ng-văn-Thế, thợ sơn ở Thường-tín lấy một cái điếu gỗ trắc giá 11 đồng của Ng-v-Chi, thợ may ở phố hàng Mã-may, đã phải tống giam.

Bán một cái xe ô-tô « DODGE ».
Hỏi tại : Số 44, đường Félix Faure. 3054

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-DƯƠNG (Binh giang)

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà cùng các thân-bằng cố-hữu đã tỏ tình luyến-ái, gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng-viếng và đi đưa đám nội-nhân, thân mẫu chúng tôi là :

TRẦN-THỊ-NHU

Thọ 70 tuổi, tạ thế ngày 5 tháng 7 ta vừa rồi.

Trong khi tang-gia bối rối, có điều gì sơ-suất, xin các gài bỏ qua đi cho.

Quan-phu : Ng-xuân-Vinh (thủ chỉ)
Ái tử : Ng-đức-Nguyên (phó đội)
Ng-xuân-Khay (cựu dịch)
Ng-khắc-Minh (lý-trưởng)
Ng-trí-Thiện (tá dịch)
Ng-năng-Nhẫn (buôn bán)
Nữ tử : Ng-thị-Khải
Ng-thị-Gi
Tế-tử : Phạm-văn-Tài (viên tễ)
Mai-đình-Tương (chánh tổng)
Nghĩa-tử : Lê-văn-Phú
Vũ-Trung (phó tổng)
Cùng giá quyến bái tạ.

NAM-ĐỊNH

Đá bóng thi. — Hồi sáu, mai chủ nhật 19 Août vừa rồi, bà con tỉnh ta mới lại được thưởng cuộc đá bóng thi của hai hội Huế kiều Nam-định Haiphong.

Đúng 4 giờ hiệu còi vừa thổi thì hai bên tranh đá rất hăng hái : Ta hãy chú ý xét nghiệm tài lực hội Haiphong trước thì thấy năm người *Avants* lên rất đều, đá khá giỏi, giỏi nhất là người *Avant-centre* lừa đá khéo chạy lại nhanh rồi đến hai người *Arrières* ; ở lấy bóng thật tài và đá rất mạnh.

Bên Nam-định thì 5 người *Avants* đi không được đều lại phải người *aile gauche* khi yếu, đá kém và không chịu tranh, song đã được M. Koông đá rất giỏi, M. Tam *aile droite* truyền bóng vào thật đúng cửa *goal*, mà xuất sắc nhất là M. Tiếp, khỏe, lừa bóng tài, qua hàng bốn, năm người không mất. M. Thuong *demi-centre* và M. Thành *arrière* thì rất nhanh, rất giỏi, xông cướp bóng thật can đảm. Đến như ông giáo Nghĩa giữ goal thì thật không còn chê được lí gì, bắt bóng đứng, đỡ không sai tí nào.

Hiệp thứ nhất (1er temps) đến 45 phút, không phân thua được, song bên H. P. đã có cơ nguy vì hội N. Đ chiếm được rất nhiều địa thế.

Hiệp thứ hai (2e temps) mới trong chừng 10 phút thì tiếng vỗ tay kêu ran mừng cho hội Nam-định được hội Haiphong.

Bên H. P. thua nên ai nấy đều hết lòng gắng sức tranh đá rất là kịch-liệt ; biết bao lần cố công đem được bóng đến gần *goal* 2, 3 thước đá vào, ai cũng tưởng chắng những bên H. P. gỡ xong vẫn thua mà còn được thêm N. Đ, nữa, nhưng giận thay ! quả bóng kia lại quả về hữu tình cùng ông Nghĩa nên mỗi khi bóng tới thì liền vào tay ông đỡ lấy đá đi. Khán-giả nhất là các qui quan, vỗ tay khen ngợi và phải kêu là tay « thủ thành ghê-gớm » (le terrible gardien).

Gần 6 giờ tàn cuộc, bên H. P. đành thua một ván. Mong rằng hội H. P. không lấy thế làm nản lòng, rồi lại có phen định thủ với hội Nam-thành.

Đ. tài-các

MONCAY

Cuộc nghĩa quyên để giúp dân Cao-bằng bị thủy tai. — Ông Hà-Sâu, thông phán tòa sứ Hải-ninh, thấy trong các báo chương đăng việc thủy tai ở Cao-bằng rất là thiệt hại ; xem nay ở miền thượng-du chưa từng thấy bao giờ, cho nên ông lấy làm cảm động cho đồng-bào đang ở đất bằng bị cơn sóng vỗ. Tức thì ông làm đơn xin phép quan Công-sứ bản tỉnh mở cuộc nghĩa quyên để lấy tiền cứu cấp cho bao nhiêu đồng-bào hiện nay cơm không có mà ăn, nhà không có mà ở. Quan tư Công-sứ vốn là một vị quan nhân-đức, thấy ông có lòng tử thiện, thì ngài vui lòng cho phép ngay và ngài lại bắt đầu quyên trước để làm gương. Cuộc nghĩa quyên tuy mới bắt đầu từ chiều hôm 17 Août, thế mà đã nhiều quí quan, Nam quan, các viên chức các nhà từ thiện trong thành phố Moncay, kể ít người nhiều, tây bằng tâm bằng sẵn, mà quyên khá đông. Cuộc nghĩa quyên này mà được hiệu quả như vậy, là chính ông chịu khó thân hành mang phái khuyến đi từng nhà một, mà số thu ông làm rất cẩn thận, lại có chữ quan phê. Ở các nơi xa thì ông lại nhờ quan tư Công-sứ tư đi các quan Đại-lý trong tỉnh hạt quyên giùm. Vậy mong rằng các nhà từ-thiện trong bản tỉnh nghĩ đến cảnh chị ngã em nâng » mà vui lòng quyên, kẻ ít người nhiều cho thành quả phúc.

Những qui tính cao danh của các ngài xin gửi nhờ các báo quán đăng dẫn để tỏ lòng biết ơn.

Mong rằng các nhà từ-thiện ở các tỉnh mau mau xin phép quan trên mở cuộc nghĩa quyên như ở Hải-ninh này, thì mới thật là biết thương nhau vậy.

Lê thái-Khương.

PHỦ-LÝ

Mất cướp. — Đêm hôm 15, một toán cướp có khí giới, vào ăn cướp nhà Đỗ-khang ở xã Đại-hoàng, phủ Nam-xang, đánh phải hai người láng bị thương, còn toán cướp thì lẩn thoát mất cả. Hai người bị-thương đã cho đi nhà thương Nam-định để phục thuốc.

Còn nhớ hồi tháng 5 ta này, cũng có một bọn cướp chừng 6, 7 đứa, bịt mặt vào ăn cướp nhà Thị-Năng, ở xã Đông-chụ, tổng Cao-đà, cũng tiếp giáp với xã Đại-hoàng này, lấy mất đồ vật hơn 100 đồng, lý-trưởng xã ấy lại ăn nộp đi không trình báo gì cả ! Mãi đến hôm 12 nhà khổ-chủ không thấy lý dịch đi trình, nên phải đi trình lấy. Quan về khám thì còn thấy bọn cướp bỏ lại cả cái gậy, và nhiều đồ tang vật khác. Ấy nhà quê cứ có cái thói ngại trình báo, nên quân gian-phỉ lại càng dễ sách nhiễu lương-dân.

Tin nước. — Mấy hôm nay nước sông Đáy lên mạnh lắm, các quyên đê dân phu đang hộ rất chuyên cần, không biết cái nạn vỡ đê có khỏi không ? Nếu mất vụ mùa này nữa, thì dân quê thật là đói to.

VIỆC KINH-ĐÔ

Bận áo gấm đi đêm. — Tối hôm 8 Août ở nơi nhà chiếu bóng kia người vào xem đông lắm. Khi tắt đèn thì ai nấy đều xem vào bức vải chiếu bóng, đến lúc đèn đỏ thì trăm nghìn người đều chăm ngó vào một nơi rồi chỉ trỏ cho nhau thấm thì chúng nhau ra bộ ai cũng có ý chê cười một công-tử nào đó, vì phục bất xứng đức, — Công-tử trạc độ vài tuần dư mặt mày xem có vẻ liến xáo, đầu đội cái mũ phớt, chân đi đôi guốc, một cái áo cật, quần bằng lụa cả, và mình mặc cái áo gấm mình thưa hông tròn vàng bạc, lấy là gấm thái-thổ gia-kim. — Cái áo gấm còn tinh hảo, như là đồ mới may xong. Phục sức như thế xem rất lạ mắt vì bởi những lẽ sau nầy : một là mình mặc áo gấm thì đầu phải bịt khăn, mà chân phải đi giầy. — hai là áo quần mặc lối trong phải bằng nhiễu hàng, cho mới và cho sạch mới được. — ba là phải có cái bài ngà mang ở ngực lại phải ngồi ở hạng một đồng, ở bên một vài người anh em bạn sang qui cũng có về sang qui lắm, thì mới hiệp cách. — Chàng thiếu-niên này ăn mặc đã như thế mà lại ngồi ở hạng hai hèo, cho nên mỗi điệu mỗi chương, mỗi vẻ mỗi lạ, khiến cho mọi người thấy đều xem như một người ra làm trò gì mới mẻ kỳ quái, mà lại dở, chứ không phải là hay. Cái trò lạ chính là trò phục-bất-xứng-đức của thiếu-niên nào đó. Thật đã nên chê cười thay.

Ôi ! sách có câu : « Phục dĩ-thị-đức » nghĩa là sự ăn mặc khiến cho người biết đức-tánh, mà nay phục-sức như thế, chẳng những là chẳng xứng với đức mà thôi, lại còn làm thêm cho trong xã-hội một sự nhố-nhăng.

Tích thiện thành đa. — Ở trước cửa Thượng-tứ có hai vợ chồng người nhà quê kia bày hàng bán cau trầu thuốc giấy cùng bánh kẹo và các loại trái trăng ở hai bên đường ; vốn liếng cũng hàng hóa mỏn mỏi ngày bán được 5, 7 giác là cùng. Ông thân người bán hàng ấy ở làng Kim-luông thường mỗi tháng về thăm vài lượt, mỗi khi về thăm thì lại vợ chồng người nhà quê ấy ong phụng tiếp đãi tử tế rồi lại cho ông một vài bào.

Cách vài hôm nay ông phải trọng bệnh rồi chết ; khi hấp hối có dối lại với hai vợ chồng người ấy rằng : ông có để cho một món gia-tài ở trong cái hũ để nơi xó gường ông nằm, số ấy dùng một nửa để chôn cất ông, còn một nửa thì để dặng việc bán buôn mà kiếm lợi. Hai vợ chồng ngơ ngẩn nhìn nhau mà nghĩ rằng chia mình nghèo khổ lắm, tiền của dân khá gọi là gia-tài, có lẽ ông mất trí khôn mà nói sảng chăng. Sau khi ông đã nhắm mắt mới đi lấy cái hũ ấy ra xem, quả nhiên một hũ bạc bảo đầy chặt, trên có nhét đầy một nắm đề rách đỏ ra đếm lại được đến 167 đồng, khi ấy hai vợ chồng mới hỏi-tư mà biết rằng bạc ấy chính là bạc mỗi khi ông đến thăm cho ông một vài bào để dành lại trong mấy mươi năm nay tích thiện thành đa mà có số ấy đem dùng vừa đủ đám tiệc tử tế, lại còn để bán buôn. Sách có câu : « Phú tòng kiệm-mộc lai » mà ông già ấy thật là một người nên bắt chước vậy.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 23 Août 1923
Diễn tích
TUYỀN PHU NGỌ PHỐI

Hỏi ai cậy sức khoe tài,
Ngày xuân hả để vật nài được chăn g.
Thợ giỏi khéo nhờ chưa khám,
Hợm đời nên phải ngậm tăm với đời.

Tối thứ sáu 24 Août 1923
Diễn-hàu tích
Một tích chèo cổ — *Một tích tuồng khó*
Tích thứ nhất :
THỔ ĐỊA NUÔI CON
(Rất buồn cười)
Tích thứ hai :
TAM ANH CHIẾN LÃ-BỐ

Tin nước lên xuống

Triền sông Hồng-hà	23 Août hồi 6 giờ	25 giờ	25 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	79.00	78 86	78.70
Yên-bay	30.78	30.43	30 13
Việt-trì	15.78	15.59	15.27
Hanoi	11.35	11.29	11.08
Vạn-yên	10.00	»	8 50
Hòa-bình	7 42	7 28	6 96
Tuyên-quang	8 77	8.50	7.90
Phú-doan	23.77	23.59	23 24
Phả Yên-bình	2.85	2 67	2.20

Triền sông Thái-bình	23 Août hồi 6 giờ	25 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	23.25	21.70
Lâm	5.80	5.40
Phả Lạng-thương	5.58	
Đáp-cầu	5.82	5 86
Phả-lại	4.72	4.63

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách nam bảo thấy có đăng các bệnh của bản-hiệu, đến khi sắp mua lại mua ở hiệu thuốc khác, xem nhờ mà lầm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày để ở lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì sin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Lê Montès có đứng-đỉnh ra chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Mourin,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

NẾU thấy ai mắc bệnh xuyễn, bệnh hen thì nên bảo người ta dùng thuốc bằng bột, bằng điếu văn (REMÈDE D'ABYSSINIE EXIBARD en POUDRE, CIGARETTES)

Thuốc này hiện các lương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mỗi năm chữa được đến hàng nghìn người khỏi bệnh.

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và tất cả các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi / MONTÈS, Hanoi

Kính gọng kền tròn, bù-dục

Giá bán 1$50 cả cước

BÁN TẠI HIỆU:

LY-SENG-BAO

42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mệt-mệt, cảm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Hỏi bạn-hàng bản-quốc

nếu muốn giữ cho sức khỏe được lành

Nên hút thuốc lá quán rồi vì chưa quấn hiệu « CORONA » (hiệu riêng) vì thuốc ấy không làm ráo cổ họng, cả người có tuổi hay lãosức-khỏe yếu-ớt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì gà (cigares) (hiệu riêng) « EXCELSIOR » và « EL NINO » thứ xì-gà EL NINO đựng bằng hộp sắt.

Bán khắp cả mọi nơi

Quản-lý ở Đông-pháp là hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG

Bán lẻ: *Ở cửa hàng 69-71, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*

Bán cắt: *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Gió (Bd Gia-long), Hanoi.*

Bán lẻ và bán buôn: *Ở cửa hàng 45, đường Paul Bert, Haiphong.*

奇醫林桂堯

NỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tiếng là bệnh lợi tử) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cảo đến khi đại-tiện mang rất thì lạnhuyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề vơ vẩn khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng đao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nếp nên tôi dụng làm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự-hệ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thì làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM

28, Phố hàng Buồm. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các tỉnh ai đến xin hãy tiếp.

Khi tờ mọc trở lời ngay.

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện. Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHỮA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ

Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mồ lắm. Rượu cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở khánh REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn cả 1.000.000 quan tiền tây

Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Chai thâm ngâm nước để bền

Đóng chai lớn

Đóng chai nhỏ

GẦN-BIỂN:

Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères

Ở tỉnh Tourane là ông Henk-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hàng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư cho đến Lò rượu Hommel, Vô-danh-công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

KY TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cảo ngài nào bắc khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì nhớ biết cắt số tiền ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ly, để cho người làm đã tìm kiếm ©Các nào nghĩ thường hay kỹ lên nếu tốt, hoặc thấy qua, không xem đến được, thành ra nhiều bài bản-quán không biết gì mà trả lời.

NƯỚC HOA THƠM Cô Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

興同梁

Kính trình để cảo quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu những tới nên chuyên nấu về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm mặt nghệ càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cắt-chế cho kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, hàng-ấn, dây đeo, cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế, cảo qui khách tiếu dùng, nhất định sắp ngày sẽ có đến mở, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, nhẫn chữ, ngọc-thạch, ngọc lạn, kim sa, hà-phách, san-hô, mã-não, và mặt ngũ cảo vân vân, đã cả cảo tiết, và mới có sang nhiều kiểu vòng, tiếc nhẫn mới cuối năm, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách qua bộ lại xem, cảo mua hay không, bản-hiệu lúc nào cũng có người để tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THƯỜNG-HƯNG
Silvertier
97, Rue de la Soie 97, (Soie) HANOI

Các bệnh bỏng, thế, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

5D, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Đồ-da và bà Hommel kiểm trong nang

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Lè, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Kiểu bạch-kỳ mới tối nhuận quí dẫu chạm rồng, vòng, điếu bết thuốc lá, đồ, vân vân.

2° Kiểu bạn nhẫn kiểu đủ thứ mặt, mặt đeo mặt trăng, mặt nhật mặt sao, vân vân. Lại có cả nhẫn kiểu gọng bằng vàng tây, gọng bạc vàng, gọng chì mới, vân vân; quí khách đến hỏi mà đeo không chữa kiểu nhẫn thì hợp phép về chữa kiểu lắm.

3° Kiểu bạn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bạc quang, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chạm-chìm, vân vân.

4° Kiểu bạn nhẹn xe, đèn xe, lẹ xe, bút xe, hỏ-cốt xe thầy-thiên hay là bảy cảnh cũng được và tế bình, vân vân.

5° Kiểu bạn đồ mạ kimkỉ ở Bắc-kinh sang.

Giá thứ hàng mới sang tới năm vì trên này chúng tôi nên bán hạ giá, mong cảo quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Gần nào đồ xe trang, nhẫn kiểu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc cảo qui-khách cũng đã thông cả rồi.

Cần-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hai vị phu-nhân nghe xong, đều nói:

— Nàng *Vân-cơ* còn mặt mũi nào, khi vào đến *Tiêu-hoa-sơn* mà trông thấy nàng *Lưu-điểm-tuyết* và nàng *Bạng-ngọc-thanh* cũng giữ lòng thương-xót mà đối với nàng *Vân-cơ* rất tử-tế vậy.

Lưu-gấm-ngọc phu-nhân thấy nhị-lang *Triệu-phượng* mãi không về, nóng lòng sốt ruột mà rằng:

— Bây giờ biết làm thế nào? Hôm-lễ đã chọn ngày hôm nay, nếu vậy thì thật là lỡ việc! nghe nói các nước ngoài đến cống, cộn hơn một tháng nữa mới tới nơi, không biết có sao mà hôm nay thình-lình lại đến như thế?

Hàng-khôi-thần nói:

— Đi đường bể phần nhiều nhờ về sức gió. Hễ gặp gió thuận, mỗi ngày đi được mấy nghìn bải lý, nếu không thì hàng 5, 7 năm chưa đi đến nơi. Bây giờ cát-kỳ đã lỡ, chẳng hôm nay thì hôm khác, chớ có hề chi, phàn-nàn làm chi cho thêm vô ích!

Tô-đình-tuyết phu-nhân nói:

— Hôm nay lễ-nghi đã sửa soạn đã cả, đổi ngày làm sao cho tiện. Quốc-cữu nên tâu với thánh-thượng cho nhị-lang hãy tạm về làm lễ hợp-cẩn rồi sau lại đi.

Hàng khôi-thần mỉm cười mà đáp rằng:

— Nhưng tôi muốn đổi hôm khác khiến cho tôi cũng được uống rượu mừng.

Lưu-gấm-ngọc phu-nhân nói:

— Khi nào tr-ần-đình về sự rồi, ta sẽ sửa một tiệc rượu để mời quốc-cữu.

Hàng-khôi-thần nói:

— Nếu vậy đã tôi xin vào triều tâu với thánh-thượng.

Nói xong, vội-vàng lên ngựa đi ngay. Đợi trong hồi lâu nữa cũng chưa thấy về, *Tô-đình-tuyết* phu-nhân và *Lưu gấm ngọc* phu-nhân đều lấy làm bối rối. Bỗng nghe báo tân-lang đã về.

Hai phu-nhân ngảnh ra đã trông thấy nhị-lang *Triệu-phượng* bước vào, đầu đội mũ trụ, mình mặc áo giáp, lại có đeo một thanh bảo-kiếm bên mình.

Triệu phượng nói với hai phu-nhân rằng:

— Hôm nay có sứ-thần các nước đến, đang lúc nguy nghi, cho nên mấy anh em chúng tôi đều không về được. Sau thánh-thượng nghe nói hôm nay cưới tôi, bắt-đắc-dĩ mới phải cho về vậy.

Nói xong, liền vào làm lễ bái tạ thiên-địa, rồi lại mời các bậc tôn trưởng ngồi để bái tạ. *Tô-đình tuyết* phu-nhân và *Lưu-gấm-ngọc* phu-nhân đều từ chối mà rằng:

— Ngày nay *Mạnh* vương-phi chưa về tới đây, chúng ta không dám nhận lạy.

Bấy giờ hai vợ chồng cùng nhau giao bái, rồi vào động phòng làm lễ hợp cẩn. Khi làm lễ vừa xong thì bỗng lại có nội giám đến triệu. *Triệu-phượng* lại vội-vàng lên ngựa đi ngay.

Cách 3 hôm sau, sứ-thần các nước đều cáo từ xin về, mấy anh em phò-mã *Triệu* của bấy giờ mới được về phủ. *Gia-tường* công-chúa lại sinh được một cậu con trai.

Hoàng-phủ thiếu-hoa sau khi đưa ma *Doãn* tướng-công rồi, lại theo thượng-hoàng trở về chốn cũ. *Lưu-vương* cũng từ-biệt con gái rồi trở về phiên bang.

Nàng *Bạng-ngọc-thanh* tâu với thái-hậu, xin cho nàng *Lý Hoa-khôi* ở *Xuân-xuân-viện* được thoát tịch rồi gả cho *Tô-thành*. *Lý Hoa-khôi* cảm kích không biết dường nào.

Thời-giờ thấm thoắt, *Phương-anh* tiểu-thư và *Phật-chân* tiểu-thư đều sinh con trai. *Hưng-bình* công-chúa cũng sinh được một trai một gái.

Năm sau, gặp tiết « Thiên-thu thánh-đản » của bà thái-hậu, *Mạnh-lệ-quân* ở *Vân-nam* cùng hai vợ chồng tứ lang *Triệu-tường* đều tiến Kinh, thật là thọ lan xum-họp một nhà vậy.

Hôm làm lễ « Thiên-thu thánh-đản » thái-hậu cho tất cả gia-quyến nhà họ *Hùng* và nhà *Hoàng-phủ* đều được vào dự tiệc tại trong cung. *Phi-loan* quận-chúa lại đàng tập tranh « Bách-mỹ » để chúc thọ. Thái-hậu mở xong, rất lấy làm vui vẻ.

HẾT

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc, phun châu, lại giữ được gia trung tuyệt sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trọng trời đất chung đúc mà nên, thử Tạo hề có phân biệt nam-giới và nữ-giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bạch thái-thường nói:

— Tôi thấy hắn mấy khi nồng cạn chén rượu, đọc được câu thơ, có ý khó-khăn, đã biết là không thuộc-học. Hoàng-chi hắn lại được làm hai chữ « Phất cốc » thì quả là người bất-thông vậy. Thế mới biết câu tôi của nhà thường-sĩ hắn tặng không lấy gì làm bằng-cứ!

Ngô hàng-lâm mỉm cười mà đáp lại rằng:

— Nếu vậy thì ngô-huynh cũng thôi-thà quá! câu phê của nhà thường-sĩ kia, chắc đâu không phải là vì *Dương* ngự-sử đi. Ông ta là bạn đồng-niên với hắn, lại là chỗ tương tri thì hắn không còn kén cạ gì được nữa.

Dương ngự-sử nghĩ vậy, vừa định đi yết-kiến *Tô* ngự-sử thì bỗng thấy trưởng-ban vào bẩm rằng:

— Bẩm quan lớn! Hôm trước tòa Đô-sát viện có đệt giấy đến hôm nay mời các quan vào hội-nghị.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)